

Mezinárodní vězeňské společnosti představilo v Česku unikátní vězeňský systém APAC

Praha, 23. 10. 2023

Vězeňství se u nás i ve světě primárně zaměřuje na izolaci odsouzených a není dostatek možností působit na vězně výchovně. Řešení a jiný pohled na problematiku může přinést model APAC (Association for the Protection and Assistance of the Convicted) z Brazílie, který se začíná implementovat i do zemí Evropy. Myšlenku a principy metody podrobně přiblížila mezinárodní konference APAC, která proběhla ve dnech 19. - 20. října 2023 v Praze.

Metodologie práce s vězni na principech restorativní justice APAC se zrodila v Brazílii v roce 1972 a za 50 let dosáhla velkých úspěchů. Na konferenci tuto metodu představil Valdeci Ferreira, spoluzakladatel tohoto modelu v Brazílii. *“Metoda je založena na bázi lásky, odpuštění a disciplíny. Chceme v odsouzených lidech zabít zločince, ale zachránit lidskou bytost. Je to alternativa, která funguje,”* popsal Ferreira. Odsouzení jsou ubytováni v malých vězeňských komunitách, jsou oslovováni křesťným jménem, mají civilní oblečení a procházejí náročným programem, který se skládá z celodenní práce a vzdělávání. S odsouzenými pracují zejména dobrovolníci. Velký důraz se klade na vztahy, přijetí odpovědnosti, lidskost. Lidé zde nejsou nazýváni vězni, ale *“recuperados”*, tedy těmi, kteří se uzdravují. Pravidla věznice jsou však přísná a jejich porušení znamená návrat do běžné věznice. V současné době prochází v Brazílii programem APAC více než 6 000 odsouzených v 68 APAC zařízeních. Recidiva se pohybuje 13,9% u mužů a 2,8 % u žen.

“Jde o zcela nový, revoluční přístup, který vyžaduje změnu náhledu na vězeňství. Ten aktuálně spočívá v trestajícím – retributivním přístupu, který ale není zcela účinný. Izolace pachatelů od společnosti pomáhá jen po určité období, ale vězni se dále k trestné činnosti vrací. 7 z 10 odsouzených opět spáchá trestný čin. Metoda APAC vězňům ukazuje jejich vlastní hodnotu. Vězni dostávají důvěru, celodenní intenzivní péči, práci, vyučování a nesou velkou odpovědnost za druhé. Metoda APAC funguje pět desetiletí i pro velmi vážné trestné činy,” říká Gabriela Kabátová, výkonná ředitelka Mezinárodního vězeňského společnosti, z. s.

Na konferenci promluvil skrze video příspěvek také Ron Nikkel, emeritní prezident Prison Fellowship International. Ten považuje současný systém vězení za trvale neúčinný s tím, že jen prohlubuje sociální odcizení odsouzených od zbytku společnosti. Metoda APAC je podle něj revoluční, odvážná, s velmi pozitivními výsledky.

Ve světě existuje již 12 dalších zemí, které převzaly inspiraci v metodě APAC. V Evropě je to zejména Německo nebo Nizozemsko. Oba zástupci těchto zemí na konferenci projekty ve svých zemích přiblížili. V České republice je metodě APAC myšlenkově nejbližší tzv. Otevřená

věznice při Věznici Jiřice, která existuje již 6 let. Odsouzení zde žijí v domcích s veškerým zařízením, starají se o práce venku i uvnitř včetně vaření, mají na starosti také hospodářskou a zemědělskou část. Všichni odsouzení jezdí do práce. Hlavním motivem je naučit je samostatnosti a zodpovědnosti před výstupem. Výsledky fungování zatím mluví v jejich prospěch. Další projekt Otevřené věznice se plánuje ve Vazební věznici Praha Ruzyně v objektu ve Velkých Přílepech. Ve Věznici Světlá nad Sázavou zase funguje speciální oddíl pro odsouzené matky s dětmi, který má za cíl udržet vztah matek se svými dětmi.

Konference byla zorganizována ve spolupráci s Vězeňskou službou ČR, pod záštitou Ministerstva spravedlnosti ČR.

Video příspěvek Rona Nikkela k dispozici zde:

s českým překladem - <https://www.youtube.com/watch?v=uEba2r7m8bw>

originál v angličtině - <https://www.youtube.com/watch?v=tcsZ1uqG9hM>

Záznam konference z obou dnů k dispozici zde (česká, anglická a portugalská verze):

<https://www.youtube.com/@mezinarodnivezenskespolece5622/streams>

Mezinárodní vězeňské společenství, z.s.

Pracuje na bázi křesťanství a restorativní justice od roku 2010. Věnuje svou pomoc všem, kterých se dotkl zločin - obětem trestných činů, odsouzeným, propuštěným, rodinám všech, dětem vězňů, ale i pracovníkům justice. Pomoc směřuje k uzdravení, obnově vztahů a účinné prevenci kriminality.

MVS je součástí Prison Fellowship International, největší křesťanské světové dobrovolnické organizace v oblasti vězeňství, která pracuje ve více než 120 zemích.

www.mvs.cz